

1.0 УВОДНИ ДЕО

1.1 УВОД

Национални парк Ђердап са укупном површином од око 64.000 хектара обухвата десет насељених места што додатно отежава контролисано одлагање комуналног отпада.

Један од основних узрока појаве великог броја сметлишта свакако представља понашање и однос људи у сеоским Месним заједницама који не плаћају комуналне услуге и на тај начин доприносе стварању многих појединачних “дивљих” сметлишта.

На територији Националног парка Ђердап евидентирано је четрдесетак дивљих сметлишта (депонија) на делу магистралног пута од Голубца до Текије (у дужини од око 100 километара). Све депоније лоциране су на обали Дунава, тако да постоји реална опасност од директног загађења реке.

Према просторном плану (Сл. Гласник СРС бр. 34/89) на подручју Националног парка и у заштитној зони званично не сме постојати депонија.

* * *Извод из правилника о унутрашњем реду у Националном парку Ђердап * * *

Одржавање чистоће

Члан 20.

Одржавање чистоће у Националном парку обавеза је свих корисника Националног парка.

Уклањање отпадака из објекта обавља се на начин утврђен Програмом комуналних делатности у Националном парку.

О одржавању чистоће на јавним површинама старају се корисници тих површина.

О одржавању чистоће на припадајућим парцелама стамбених, викенд или пословних објеката, старају се власници, односно корисници тих објеката.

На подручју Националног парка не могу се депоновати комунални или индустријски отпади, радиоактивне или друге опасне материје.

Власници, односно корисници пословних и других објеката у Националном парку су дужни да их уредно одржавају.

Члан 21.

Код депоновања грађевинског и другог материјала, одвођења отпадних вода, корисници Националног парка су дужни да се придржавају следећих општих правила:

1. депоновање грађевинског и другог материјала (шут, шљака, пилевина, огревно дрво и др.) не може се вршити на јавним површинама, осим у случају нужне потребе, уз одобрење Предузећа, на начин и на месту које одреди Предузеће;

2. паљење корова, лишћа, грања и сл., по правилу се не може вршити на подручју Националног парка, осим изузетно и у складу са Програмом противпожарне заштите Националног парка;

3. отпадне воде не могу се упуитати у подземне или надземне воде у простор Националног парка без претходног пречишћавања на начин и под условима прописаним законом (обавезе прикључења у канализациони систем, односно у септичке јаме израђене у складу са санитарно-техничким прописима);

4. депоновање стајског ђубрива, сточне хране и сл. врши се на местима, односно објектима на начин којим се обезбеђује чистоћа и не нарушава пејзажни лик Националног парка;
5. бацање отпадака изван за те сврхе постављених објеката је забрањено.

1.2 КЉУЧНЕ РЕЧИ

Национални парк “Ђердап”, сметлишта, депоније, чишћење ...

1.3 ЦИЉЕВИ ПРОЈЕКТА

- Спречавање даљег загађивања заштићеног подручја “Националног парка Ђердап”
- Повећање ефикасности рада служби које су задужене за сакупљање и уклањање отпада са подручја територије “Националног парка Ђердап”
- Едукација локалног становништва о штетности по здравље људи од непрописног одлагања смећа и других отпадних материјала
- Развој туризма ...

2.0 ДЕТАЉАН ОПИС ПРОЈЕКТА И АКТИВНОСТИ

Границе Националног парка Ђердап (површина око 64.000 хектара) обухватају насељена места што представља велики проблем у контролисаном одлагању комуналног и некомуналног отпада.

Тренутно постоји око 40 евидентираних сметлишта и депонија на територији Националног парка Ђердап, при чему постоји фотодокументација о локацијама дуж магистралног пута од Голубца до Текије.

Преглед комуналних депонија и сметлишта на подручју Националног парка Ђердап:

1. Брњица

- код Бродосервиса
- МЗВ Накла
- Излаз из села (Брњичка река)
- Излаз из села (Велика свиња)

2. Добра

- путни појас М-25 на улазу у село
- непосредна близина села (Медовица)
- иза стадиона на обали Дунава
- изнад базена (Десна река)
- изнад базена (Лева река)

3. Бољетин

- на улазу у село
- Кањон Бољетинске реке
- сметлишта у непосредној близини сеоских домаћинстава

4. Орешковица

- на улазу у село
- Мајданпечки пут (стара возила и олупине)

5. Доњи Милановац

- у путном појасу М-25 (градска депонија)
- у путном појасу М-25 (Деверика)
- улица Лепенски Вир (изнад обданишта)
- Папренички поток

6. Мосна

- путни појас на улазу у село (Мегапласт)
- обални појас Поречке реке (пилански отпад)
- излаз из села (вашариште)
- обални појас Поречке реке (ФЕП)
- Корешински поток
- Сметлишта код водозавхвата и потока

7. Голубиње

- путни појас М-25 (улаз у село)
- сметлишта у близини сеоских домаћинстава

8. Мироч

- улаз у село (сеоска депонија)
- више сметлишта у близини сеоских домаћинстава

9. Текија

- залив Фајфурског потока (улаз у Текију)
- у селу иза аутобуске станице
- залив код марине на Дунаву
- залив Ковиловског потока (улаз у Текију)
- дуж споредних путева
- сеоска депонија у путном појасу М-25 (Сува река)

10. Петрово село

- поред пута према Косовици
- МЗВ Краку Балта
- код центра за обуку жандармерије
- поред путева и иза стамбених објеката у читавом селу

11. Сип

- путни појас М-25 (Караташ)
- дуж споредних путева (Кашајна)

12. Остало

- велики број сметлишта ван насељених места дуж обалног и путног појаса, паркинга, викенд насеља, угоститељских, продајних и производних објеката

Тренутно најугроженије локације на којима се налазе дивље депоније тј. сметлишта која треба по хитном поступку санирати су:

а) Поречки залив

Ради се о изузетно значајном локацији парка која представља станиште миграторних птица у зимским месецима.

Обзиром да постоји велики број различитих врста птица, као и због њиховог великог присуства неопходно је обезбедити здраву и чисту животну средину. Постојање велике количине смећа, а нарочито велики број пластичних флаша представља потенцијално велики

еколошки проблем не само угрожавајући исхрану птица, него представља и потенцијалну опасност од загађење вода.

За решавање овог проблема потребно је обезбедити одређени број људи који ће радити на санацији (чишћењу) терена, набавити одређени број алатки за чишћење смећа (лопате, грабуље, пластичне кесе...) и обезбедити возила за одвожење смећа (камиони, трактори итд.). Неопходно је поставити табле о забрани бацања смећа.

б) Кањон Бољетинске реке

Основни разлог лежи у томе што кањон Бољетинске реке представља специјални природни резерват где су видљиви трагови савијања, изувијања, преплитања, најахивања пешчарских и кангломертских слојева стена различитих боја из најстаријих епоха па самим тим се ово подручје налази у I степену заштите.

Осим тога на подручју резервата се налази веома сложена и интересантна вегетација где присуство смећа не представља само визуелан проблем, већ озбиљно угрожава и станиште реликтних биљних заједница.

За чишћење резервата је неопходно присуство одређеног броја људи, алатке (грабуље, лопате, кесе за смеће) као и возила за одвожење смећа (трактор, камион...). Неопходно је поставити корпе за отпадке и табле о забрани бацања смећа. С обзиром да највећи део отпада потиче из села Бољетин, неопходно је упозорити мештане да не одлажу смеће у Бољетинску реку и да се уведе контрола од стране надзорне службе.

в) Резерват природе Велики и Мали Штрбац

Овај резерват природе представља један од научно најинтересантнијих и туристичко најатрактивнији предела Националног парка.

Обзиром да се ради о тако значајном пределу парка неопходно је спровести одређене мере на његовој заштити. Под тим првенствено се подразумева чишћење смећа на паркингу поред чесме на месту званом “Пецка Бара”, постављање корпи за смеће као и табли о забрани бацања смећа ван корпи на том подручју.

Потребан је одређени број људи за сакупљање смећа, алатке као и возила за одношење смећа.

г) “Голо брдо”

Неопходно је очистити од смећа дивљу депонију која се налази на Голом брду. Обзиром да се депонија налази поред пута неопходно је ангажовати механизацију да би се проблем успешно отклонио. С обзиром да насеље Текија има постављене контејнере и да се овај отпад континуирано одвози, упутиће се захтев да се овај отпад више не одвози на Голо брдо, већ на Кладовачку депонију.

Од активности које су урађене у претходном периоду, а које су од значаја за решавање наведених проблема је да су обављени разговори са представницима локалне власти о санацији дивљих сметлишта тј. депонија, а након тога је Ј.П. “Национални парк Ђердап” из сопствених средстава финансирао санацију неких мањих сметлишта. Осим тога, приступило се проналажењу привремене локације за депоновање отпада јер би се на тај начин добила уређена и контролисана локација којом би се решио проблем одлагања смећа из месних заједница које се налазе у окружењу.

3.0 ДИНАМИКА РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОЈЕКТА

	Фебруар	Март	Април	Мај	Јун	Јул	Август	Септ.	Октобар	Новем.	Децемб.
Периодично одвожење смећа	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Израда корпи за смеће	*										
Израда табли за обавештење о забрани бацања смећа	*										
Набавка неопходне опреме (PVC кеса, лопата, грабуља итд...)	*										
Чишћење резервата природе “Велики и Мали Штрбац” – паркинг, чесма		*									
Чишћење “Поречког залива”			*	*							
Чишћење “Кањона Бољетинске реке”					*						
Чишћење депоније на “Голом брду”						*					

4.0 СТРУЧНИ ТИМ ПРОЈЕКТА

Руководилац пројекта:

Александар Србуловић, дипл.инж.шум.

Помоћник директора

Стручни тим пројекта:

Бранка Настасијевић, дипл.биолог

Дејан Павловић, дипл.инж.ел.

Весна Вукмировић, дипл.инж.шум.

Милорад Ђаковић, дипл.инж.шум.

Илија Дражић, геометар

Адреса:

19220 Доњи Милановац, Краља Петра I број 14а

тел. +381 (0)30 86 788

тел. +381 (0)30 86 778 (централа)

факс.+381 (0)30 86 877

e-mail: npdjerdap@hotmail.com

npdjerdap@ptt.yu

